

h
①

5465
54165
Q. P. Code:-
[Total Marks: 100]

Answer key
(3 Hours)

N. B.:- All questions are compulsory.
सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
All question carry equal marks.
सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
Figures to the right indicate full marks.
उजविकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Text: Prose and Poetry paper-II

[20]

Q.1. Translate any two of the following:

a) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंचे भाषांतर करा.
एकं समयं भगवा सावत्थियं विहरति जेतवने अनाथपिण्डकस्स आरामे। अथ खो आयस्सा पुण्णो सायन्हसमयं पटिसल्लाना वुट्ठितो येन भगवा तेनुपसङ्कमि; उपसङ्कमित्वा भगवन्तं अभिवादेत्वा एकमन्तं निसीदि। एकमन्तं निसिन्नो खो आयस्सा पुण्णो भगवन्तं एतदवोच-“साधु मं, भन्ते, भगवा संखित्तेन ओवादेन ओवदतु, यमहं भगवतो धम्मं सुत्वा एको वूपकट्ठो अप्पमत्तो आतापी पहितत्तो विहरेय्य”न्ति। “तेन हि, पुण्ण, सुणाहि, साधुकं मनसि करोहि; भासिस्सामी”ति। “एवं, भन्ते”ति खो आयस्सा पुण्णो भगवतो पच्चस्सोसि।

उत्तर:- एके समयी भगवान (बुद्ध) श्रावस्तीत अनाथपिण्डकच्या आरामात विहार करीत होते. तेव्हा आयुष्मान पुण्ण जेथे भगवान होते तेथे गेले. जाऊन भगवंतांना अभिवादन करून एक बाजूला बसले. एक बाजूला बसलेल्या आयुष्मान पुण्णांनी भगवंतांस म्हटले, -‘भन्ते! हे ठिक होईल की, भगवान मला थोडक्यात धर्म-उपदेश करतील. त्या धर्माला भगवंतांच्यापासून ऐकून मी एककी, एकन्तात, अप्रमादी होऊन, उद्योगी होऊन, संयमी होऊन विहार करीन.’ तर मग पुण्ण लक्षपूर्वक ऐक चांगल्या प्रकारे मनात ठेव, आता मी सांगतो. ठिक आहे भन्ते! असे म्हणून आयुष्मान पुण्णाने भगवंतांस उत्तर दिले.

b) “जातित्थद्धो धनत्थद्धो, गोत्तत्थद्धो च यो नरो।
सज्जातिं अतिमज्जेति, तं पराभवतो मुखं” ॥
“इति हेतं विजानाम, सत्तमो सो पराभवो।
अट्टमं भगवा ब्रूहि, किं पराभवतो मुखं” ॥
“इत्थिधुत्तो सुराधुत्तो, अक्खधुत्तो च यो नरो।
लद्धं लद्धं विनासेति, तं पराभवतो मुखं” ॥

उत्तर:- १४. कुळाच्या, धनाच्या आणि गोत्राच्या गर्वाने फुगून जाऊन जो पुरुष आपल्या आपतांची अवहेलना करतो, ते (त्याच्या) पराभवाचे कारण होय.
१५. हा सातवा पराभव आम्हांस समजला. भगवन् आठवे पराभाचें कारण कोणतें ते सांग.
१६. स्त्रीव्यसनी, दारुबाज व जुगारी होऊन जो मनुष्य जे जे मिळेल ते ते घालवितो, ते (त्याच्या) पराभवाचें कारण होय.

c) मायामरीचिकदलीनलफेणपुज्ज, गंगातरङ्गजलबुब्बुलसन्निभेसु,
खन्धेसु पच्चसु छलायतनेसु तेसु, अत्ता न विज्जति हि को न वदेय्य’बालो?
वज्झासुतो ससविसाणमये रथे तु, धावेय्य चे चिरतरं सधुरं गहेत्वा,
दीपच्चिमालमिव तं खणभङ्गभूतं, अत्ताति दुब्बलतरन्तु वदेय्य देहं।
बालो यथा सलिलबुब्बुलभाजनेन, आकण्ठतो वत पिबेय्य मरीचितोयं,
अत्तानि साररहितं कदलीसमानं, मोहा भणेय्य खलु देहमिमं अनत्तं।

उत्तर:- कोण पंडीत माणूस म्हणणार नाही की, माया, मृगजळ, केळीचा (स्तंभ) फेसाचा फुगा, गंगेच्या लाटा आणि पाण्याच्या बुडबुड्यासारखे त्या पंचस्कंधात आणि सहा आयातनामध्ये आत्मा विद्यमान नाही. 1

2

Answer key

Q. P. Code:-

2. वांझ स्त्रीचा पुत्र, सशाच्या शिंगापासून बनविलेल्या रथातून जबाबदारीसह दीर्घकालापर्यंत धावेल, तसेच क्षणा-क्षणाला नाश पावणाऱ्या त्या दिव्याच्या ज्योती प्रमाणे अत्यंत दुर्बल देहाला, आत्मा म्हणने होय.२

3. जसे मूर्खाने पाण्याच्या बुडबुड्याच्या भांड्याने खरोखरच मृगजलाचे पाणी यथेच्छ प्यावे, तसेच केळीच्या (स्तंभा) प्रमाणे साररहित या अनात्म देहाला मूर्खतेने खरोखरच 'आत्मा' संबोधवे.३

Q.2. Give reference to context any **two** of the following: [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंचे संदर्भासह स्पष्टीकरण करा .

- a] "इमं, अय्या, सकुणं अम्हाकं देथ,
बावेरूजातकवण्णना:- आर्य, हा पक्षी आम्हाला द्या.
b] "किन्ति ते, आनन्द, सुतं, 'वज्जी या ता कुलित्थियो कुलकुमारियो, ता न ओक्कस्स पसय्ह वासेन्ती' ति ?
सत्तअपरिहानियधम्मा:-आनंदा, वज्जी कुलीनस्त्रिया व कुलकुमारिका हयांना ओढून बळजबरीने घरात ठेवीत नाहीत, हे तू ऐकले आहेस काय?"
c] अज्ज मे सत्तमी रत्ति, यतो तण्हा विसोसिता" ति ॥
अनोपमाथेरीगाथा:- माझ्या वासनेचा समूळ उच्छेद झाल्याचा आजचा सातवा दिवस आहे.

Q.3. Write short notes on any **two** of the following: [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा .

- a] पज्जोतराजवत्थु
b] कोधवग्गो
c] ततियधम्मसंगीति

Q.4. Answer the following any **two**: [20]

खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा .

A] Do as directed. सांगितल्या प्रमाणे करा. (Answer in Pali.- पालित उत्तरे लिहा)

१. हन्द च दानि मयं, भो गोतम, गच्छाम। [भविष्यकाळ करा] Write in future tense.

उत्तर:- हन्द च दानि मयं, भो गोतम, गच्छिस्साम। [भविष्यकाळ करा] Write in future tense.

२. पुण्ण, सुनापरन्तका मनुस्सा [शस्त्राने]पहारं दस्सन्ति। [योग्य शब्द भरा] Fill appropriate words.

उत्तर:- पुण्ण, सुनापरन्तका मनुस्सा सत्थेन [शस्त्राने]पहारं दस्सन्ति

३. अविज्जा× विज्जा [विरुद्धार्थी शब्द लिहा] Give opposite words.

४. "आगमेहि, भणे काक, याव भुज्जामिस। [चुकीची दुरुस्ती करा] Correct the sentence.

उत्तर:- "आगमेहि, भणे काक, याव भुज्जाम। [चुकीची दुरुस्ती करा] Correct the sentence.

५. "सपिं देहि, सपिं देव, अहं निप्पचिस्सामि। [अनेकवचन करा] Make plural.

उत्तर:- "सपिं देहि, सपिं देव, मयं निप्पचिस्सामि। [अनेकवचन करा] Make plural.

B] March the following pairs. (खालील जोड्या जुळवा)

१. लाभ	सक्कारो
२. सुरा	धुत्तो
३. मयूर	राजा
४. सुवण्ण	पज्जरे
५. एका	दसमो

3

Answer key

Q. P. Code:-

C] Fill in the blanks. (रिक्तम्या जागा भरा.)

१. "इमस्स खो रज्जो सपि पीतं परिणामेन्तं उद्वेकं दस्सति। (पुग्गलो / रज्जो)
२. "अकालो खो इमं भिक्खुं पुच्छितुं, अन्तरघरं पविट्ठो पिण्डाय चरति। (अन्तरघरं / पापकानि)
३. असतं धम्मं रोचेति, तं पराभवतो मुखं" ॥ (वचनं / असतं)
४. "साहं दिस्वान सम्बुद्धं, लोकजेट्ठं अनुत्तरं। (अप्पमादो / अनुत्तरं)
५. देहे परेति परिकप्पनया हि रागं। (देहे / भायसि)

Q.5. Attempt any two of the following:

खालीलपैकी कोणतेही दोन सोडवा.

- a] Narrate in detail content of 'सारिपुत्तमोग्गलानपव्वज्जाकथा.'
'सारिपुत्तमोग्गलानपव्वज्जाकथा' ची विषयवस्तू सविस्तर कथन करा.
- b] Write the smiles [उपमा-s] seen in the 'अनत्तसंज्जा.'
'अनत्तसंज्जा' मध्ये दिसणाऱ्या उपमा लिहा.
- c] Point out the uniqueness of the 'पठमवलाहकसुत्त.'
'पठमवलाहकसुत्त' ची विशेषता स्पष्ट करा.

[20]